

2 Ekim 2023

HALKLA İLİŞKİLER VE MEDYA MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN BİLDİRİLMİŞTİR;

DAÜ KENT-AG BAŞKANI PROF. DR. ŞEBNEM HOŞKARA 2023 YILI DÜNYA HABİTAT GÜNÜ'NE İLİŞKİN MESAJ YAYIMLADI

Doğu Akdeniz Üniversitesi Kentsel Araştırma ve Geliştirme Merkezi (DAÜ KENT-AG) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Hoşkara 2023 Yılı Dünya Habitat Günü'ne ilişkin mesaj yayımladı. Prof. Dr. Hoşkara söz konusu mesajında şu ifadelere yer verdi:

“Dünya Habitat Günü 2023: ‘Dayanıklı Kent Ekonomileri’”

“Birleşmiş Milletler’in 1985’te almış olduğu 40/202 sayılı kararı ile, her yıl Ekim ayının ilk Pazartesi günü, Dünya Mimarlık Günü’ne de paralel olarak, Dünya Habitat Günü olarak kutlanmaktadır. Dünya Habitat Günü, şehirlerimizdeki ve kasabalarımızdaki hızlı değişimin yarattığı zorluklar ve fırsatlar hakkında tüm toplumun farkındalığını artırmak adına BM-Habitat (UN-HABITAT) tarafından ilan edilen ‘Kentsel Ekim’in (*Urban October*) başlangıç günü olarak kabul edilmektedir.

Temel barınma hakkı bilincini yaymak ve insanlara, gelecek nesillerin yaşam alanlarından da sorumlu olduklarını hatırlatmak amacıyla her yıl farklı bir tema altında kutlanan BM Dünya Habitat Günü, 2023 yılında (bu yıl), 2 Ekim günü, 'Dayanıklı Kent Ekonomileri' bağlamında, şehirlerin kapsayıcı, yeşil ve sürdürülebilir büyümenin itici güçleri olma potansiyeline odaklanmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres, ‘kapsayıcı, yeşil ve sürdürülebilir büyüme amaçlarına ulaşma vadini yerine getirebilmek için, şehirlerin ekonomik şoklardan, artan iklim acil durumlarına ve genişleyen eşitsizliklere kadar bir dizi zorlukla yüzleşmesi gerektiğini’ savunarak, ‘Yerel 2030 Koalisyonu aracılığıyla, bu krizleri temelden ele almak ve sürdürülebilir kentleşmeyi ilerletmek için tüm Birleşmiş Milletler sisteminin harekete geçirildiğini’ belirtmiştir.

Uluslararası Para Fonu’nun (IMF) Nisan ayında yayınladığı bir rapora göre, 2023, Kent Ekonomileri için özellikle zorlu bir yıl olmuştur. Küresel ekonomik büyüme yaklaşık %2,5’e düşmüş, 2020’deki ilk Covid-19 krizi ve 2009’daki küresel mali kriz dışında bu, 2001’den bu yana yaşanan en zayıf büyüme olmuştur. UN-Habitat tarafından yayınlanmış olan 2022 Dünya Şehirler Raporu’nda da belirtildiği üzere, şehirlerin ülke ekonomisine katkısının büyüklüğü göz önüne alındığında, birçok ülkenin geleceğini kentsel alanların verimliliği belirleyecektir. Bir başka deyişle, şehirler ekonomik iyileşmeyi hızlandıran değer yaratan motorlardır.

Bu ekonomik büyüme ve iyileşmenin sürdürülebilir olması için, gelecekteki ekonomik şokları absorbe edebilen, toparlayabilen ve bunlara hazırlanabilen şehirlere ihtiyacımız vardır. Bunun aynı zamanda, COVID-19 pandemisi sonrası bir dünyada, iklim açısından nötr bir ekonomiye

geçiş finansmanı için özel ve kamu yatırımlarını artıran ‘yeşil iyileşme (*green recovery*)’ çerçevesinde ele alınması da büyük önem taşımaktadır. (BM-Habitat, Dünya Habitat Günü 2023 konsept notu)

Bu noktadan hareketle, bu yılki Dünya Habitat Günü, şehirlerin; COVID-19'un küresel ölçekte keskin olumsuz ekonomik şokları ve çatışmalarının ardından,

- şu anda deneyimlediği ekonomik yavaşlamanın farklı boyutlarının ele alınması ve şehirlerin ekonomik toparlanmayı hızlandırmak için alabilecekleri eylemlerin belirlenmesi, ve
- enflasyonist baskılar ve diğer sıkı küresel finansal koşullarla mücadelede kendilerini nasıl konumlandıklarına dair farklı şehirler arasındaki deneyimlerin paylaşılması,

yoluyla, toparlanmaya nasıl hazırlanabileceklerini tartışmak üzere, çeşitli şehir paydaşlarını bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

BM Genel Sekreteri'nin 'Dayanıklı Kent Ekonomileri' ana teması doğrultusunda Dünya Habitat Günü dolayısıyla yaptığı açıklamaları ve bu özel günün amaçlarını takiben; şehirlerimizde, döngüsel ekonomilerin yaratılması için, ‘yerel sıfır atık girişimlerine’ ihtiyaç olduğunu; sıcak hava dalgaları sırasında kentsel alanların serinlemesine yardımcı olmak için ‘yeşil alanları genişletmeye yönelik kamu çabaları olması’ gerektiğini; gıda israfını azaltmaya ve yerel üretimi teşvik etmeye yönelik toplumsal eylemlerin, gıda sistemlerimizi dönüştürmede önemli adımlar olduğunu söyleyebiliriz.

Şehirlerimizde, daha fazla dirençlilik ve dayanıklılık oluşturmak ve savunmasız nüfusları daha iyi korumak için, sürdürülebilir altyapıya, erken uyarı sistemlerine ve herkes için uygun fiyatlı, yeterli konutlara çok daha fazla yatırım yapılması gerekmektedir. Aynı zamanda eğitime, sağlık hizmetlerine, beceri geliştirmeye, dijital inovasyona ve girişimcilğe yatırım yaparken, elektrik, su, sanitasyon, ulaşım ve diğer temel hizmetlere erişimi iyileştirmek için her zamankinden daha çok çalışılması elzemdir. Bütün bunların yanında, küresel ve bölgesel iş birlikleri ile, yerel eylemler ve politikalar, tüm insanlar için kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir insan yerleşimleri inşa edilebilmesi adına zorunluluktur.

Bu noktada sorulması gereken soru şudur: Küresel anlamda, şehirler, şehir mekanları ve şehir ekonomileri bağlamında geliştirilen bu fikirler; dünya genelinde çağdaş kent planlamasının tartıştığı konular, ürettiği yeni yöntemler ve kuramlar; şehirlerimizde yaşadığımız doğal ve insan eliyle ortaya çıkan afetlere ve yaşanan sorunlara karşı ortaya konan, ‘kapsayıcılık, sürdürülebilirlik, dayanıklılık ya da dirençlilik, yaşanabilirlik, kentsel eşitlik ve adalet’ vb. gibi güncel kavramlar, Kıbrıs ve Kuzey Kıbrıs kentleri için ulaşılması çok zor ütopyalar mıdır?